DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 13 oktober 2005 *

I mål C-379/04,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, som framställts av Landgericht Würzburg (Förbundsrepubliken Tyskland), genom beslut av den 23 augusti 2004, som inkom till domstolen den 3 september 2004, i målet

Richard Dahms GmbH

mot

Fränkischer Weinbauverband eV,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Rosas samt domarna A. Borg Barthet, A. La Pergola, U. Lõhmus (referent) och A. Ó Caoimh,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: L.A. Geelhoed,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Richard Dahms GmbH, genom J. Haas, Rechtsanwalt,

— Fränkischer Weinbauverband eV, genom B. Vincke, Rechtsanwalt,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom F. Erlbacher och T. van Rijn, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 21 i kommissionens förordning (EG) nr 753/2002 av den 29 april 2002 om vissa tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 1493/1999 när det gäller beteckning, benämning, presentation och skydd av vissa vinprodukter (EGT L 118, s. 1)

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Richard Dahms GmbH (nedan kallat Dahms) och Fränkischer Weinbauverband eV (nedan kallat Weinbauverband) angående deltagaravgift för en tävling för vinodlare.

Tillämpliga gemenskapsrättsliga bestämmelser

3 I artikel 47 i rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 179, s. 1) föreskrivs bland annat regler om märkning av vissa produkter för att skydda konsumenternas och producenternas legitima intressen, se till att den inre marknaden fungerar väl och för att främja utvecklingen av kvalitetsprodukter. I sagda artikel görs det åtskillnad mellan de uppgifter som absolut måste finnas på etiketterna och de som är frivilliga.

4 Enligt punkt B 1 b tredje strecksatsen i bilaga VII ges det en möjlighet att utöver den geografiska beteckningen på etiketten ange "[e]n utmärkelse, medalj eller tävling" på villkor som skall fastställas av kommissionen.

5 Förordning nr 753/2002 antogs för att fastställa tillämpningsföreskrifter till bestämmelserna om bland annat presentation av vissa vinprodukter. I avdelning IV i förordningen återfinns regler för bordsviner med geografisk beteckning och kvalitetsvin framställt inom specificerade områden (nedan kallat kvalitetsvin fso).

6 I artikel 21 i sagda förordning, som har rubriken "Utmärkelser och medaljer" och återfinns i avdelning IV i förordningen, föreskrivs följande:

"Vid tillämpningen av punkt B.1 b tredje strecksatsen i bilaga VII till förordning (EG) nr 1493/1999 får utmärkelser eller medaljer anges i märkningen av bordsviner med geografisk beteckning eller kvalitetsviner fso, under förutsättning att de har lämnats för det aktuella partiet premierade viner i tävlingar som godkänts i medlemsstaterna eller i tredjeländer och enligt objektiva förfaranden som utesluter all diskriminering. Medlemsstaterna och tredjeländer skall skicka en förteckning över godkända tävlingar till kommissionen. Kommissionen skall med alla lämpliga medel säkerställa att dessa förteckningar offentliggörs."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

7 Dahms är kärande i målet vid den nationella domstolen och är ett företag för vinodling och -försäljning. Weinbauverband är svarande i målet vid den nationella domstolen och organiserar i Tyskland en tävling för vin och mousserande vin från Franken. Avgiften för att få delta i denna tävling varierar beroende på huruvida kandidaterna är medlemmar i Weinbauverband. Således är denna avgift fastställd till 46 euro för varje parti vin som presenteras av medlemmar i denna organisation, till 92 euro per parti som presenteras av andra kandidater och till 76,50 euro respektive 153 euro för varje parti mousserande vin.

8 Dahms var medlem i Weinbauverband fram till år 2001 och deltog med viner i flera tävlingar. Dahms är inte längre medlem i denna organisation och har väckt talan vid Landgericht angående dels de villkor avseende deltagaravgift som Weinbauverband har ålagt företaget och som, enligt det sistnämnda, utgör en diskriminering i den

mening som avses i artikel 21 i förordning nr 753/2002, dels det missbruk som Weinbauverbands monopolställning vid anordnandet av sådana tävlingar innebär.

9 Dahms vill få delta i tävlingarna på samma villkor som medlemmarna i Weinbauverband. I andra hand yrkar företaget att det skall kunna delta i tävlingarna som icke-medlem i denna organisation, mot betalning av en deltagaravgift vars belopp skall fastställas av Landgericht.

10 Weinbauverband har vid den nationella domstolen gjort gällande att den omständigheten att det tillämpas olika deltagaravgifter beroende på huruvida kandidaterna är medlemmar eller inte omfattas av det oberoende som det har enligt associationsrättsliga bestämmelser. Det har bestridit att det i målet vid den nationella domstolen förekommer en diskriminering i den mening som avses i artikel 21 i förordning nr 753/2002. Enligt förbundet är denna bestämmelse riktad till medlemsstaterna och ger inte rättigheter till enskilda, och dessutom stadgar den endast ett förbud mot godtycklig diskriminering.

11 Det var under dessa omständigheter som Landgericht Würzburg beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Innebär artikel 21 i förordning (EG) nr 753/2002 att käranden ges en rätt att inte diskrimineras av svaranden vid tävlingar för vin och mousserande vin från Franken?

2) Om föregående fråga besvaras jakande:

Utgör den omständigheten att svaranden, vid tävlingar för vin och mousserande vin från Franken, begär att käranden, som inte är medlem i svaranden, skall betala en dubbelt så hög deltagaravgift som den som begärs av svarandens medlemmar diskriminering i den mening som avses i artikel 21 i förordning (EG) nr 753/2002?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

12 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 21 i förordning nr 753/2002 innebär att Dahms har en rättighet på grundval av vilken det kan föra talan mot den diskriminerande behandling som det hävdar att det har utsatts för genom att det har varit tvunget att erlägga högre deltagaravgifter än dem som åläggs medlemmar i Weinbauverband, för att få delta i tävlingen för vin och mousserande vin från Franken.

13 I detta hänseende erinrar domstolen inledningsvis om att enligt artikel 249 andra stycket EG har en förordning allmän giltighet och är direkt tillämplig i varje medlemsstat. En förordning kan följaktligen, på grund av sin rättsliga karaktär och sin funktion i det gemenskapsrättsliga systemet av rättskällor, ge upphov till rättigheter för enskilda som de nationella domstolarna är skyldiga att skydda (se, bland annat, dom av den 10 oktober 1973 i mål 34/73, Variola, REG 1973,

s. 981, punkt 8, svensk specialutgåva, volym 2, s. 147, och av den 17 september 2002 i mål C-253/00, Muñoz och Superior Fruiticola, REG 2002, s. I-7289, punkt 27).

14 Det åligger de nationella domstolarna, som inom ramen för sin behörighet skall tillämpa de gemenskapsrättsliga bestämmelserna, att säkerställa att dessa bestämmelser ges full verkan (se, bland annat, dom av den 9 mars 1978 i mål 106/77, Simmenthal, REG 1978, s. 629, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 4, s. 75, av den 19 juni 1990 i mål C-213/89, Factortame m.fl., REG 1990, s. I-2433, punkt 19, svensk specialutgåva, volym 10, s. 435, och av den 20 september 2001 i mål C-453/99, Courage och Crehan, REG 2001, s. I-6297, punkt 25, samt domen i det ovannämnda målet Muñoz och Superior Fruiticola, punkt 28).

15 I artikel 21 i förordning nr 753/2002 anges närmare hur bilaga VII till förordning nr 1493/1999 skall tillämpas. I artikel 47 i den sistnämnda förordningen föreskrivs bland annat att angivandet av obligatoriska och frivilliga uppgifter i märkningen av vissa vinprodukter har flera syften. Dessa syften återfinns även i skäl 4 i förordning nr 753/2002. I detta skäl anges att de således eftersträvade syftena är att skydda konsumenternas och producenternas legitima intressen, att se till att den inre marknaden fungerar väl och att främja utvecklingen av kvalitetsprodukter.

16 Såsom kommissionen korrekt har påpekat säkerställs genom artikel 21 i förordning nr 753/2002 möjligheten att på etiketterna på bordsvin med geografisk beteckning eller kvalitetsvin fso lämna upplysningar om utmärkelser eller medaljer. En förutsättning för denna möjlighet är att de senare har tilldelats i tävlingar som har godkänts i medlemsstaterna eller i tredjeländer och enligt objektiva förfaranden som utesluter all diskriminering.

17 Härav följer, såsom tydligt framgår av lydelsen av artikel 21, att sagda bestämmelse omfattar märkning av de aktuella vinerna men inte syftar till att fastställa regler som är tillämpliga på förfarandet för anordnande av vintävlingar. I denna bestämmelse föreskrivs visserligen att vissa tvingande hänsyn måste iakttas i förfarandet för tilldelning av dessa utmärkelser och medaljer, men den reglerar inte andra aspekter av förfarandet för anordnande av vintävlingar, även om de bildar ramen för tilldelning av sådana utmärkelser och medaljer.

18 Följaktligen skall det anses att artikel 21 i förordning nr 753/2002 avser frivilliga uppgifter om utmärkelser och medaljer som kan anges på etiketterna för att skydda konsumenternas och särskilt vinproducenternas legitima intressen. Medlemsstaterna har ensamma behörighet att reglera förfarandet eller sättet för tilldelning av dessa utmärkelser eller medaljer, samt de bestämmelser som är tillämpliga på förfarandet för anordnande av vintävlingar, under förutsättning att tävlingen i fråga, när den leder till att utmärkelser och medaljer utdelas, är godkänd av de behöriga nationella myndigheterna och att tilldelningen sker enligt objektiva förfaranden som utesluter all diskriminering.

19 En deltagare eller en potentiell deltagare i en vintävling kan således inte åberopa innehållet i sagda artikel 21 för att ifrågasätta det sätt på vilket en sådan tävling organiseras i allmänhet och fastställandet av avgiften för att få delta i denna tävling i synnerhet.

20 För det fall uppgifter om utmärkelser eller medaljer anges på en etikett kan de konkurrerande vinproducenterna emellertid motsätta sig att dessa uppgifter lämnas när utmärkelserna eller medaljerna har tilldelats i en tävling som inte är godkänd av de behöriga nationella myndigheterna eller efter ett icke-objektivt eller diskriminerande förfarande.

21 Följaktligen skall tolkningsfrågan besvaras på så sätt att artikel 21 i förordning nr 753/2002 skall tolkas så, att deltagarna eller de potentiella deltagarna i en vintävling inte kan åberopa denna bestämmelse för att ifrågasätta villkoren för hur denna tävling organiseras och i synnerhet det sätt på vilket avgiften för deltagande i tävlingen fastställs.

Den andra frågan

22 Med beaktande av svaret på den första frågan saknas skäl att besvara den andra frågan.

Rättegångskostnader

23 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

På dessa skäl beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande dom:

Artikel 21 i kommissionens förordning (EG) nr 753/2002 av den 29 april 2002 om vissa tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 1493/1999 när det gäller beteckning, benämning, presentation och skydd av vissa vinprodukter skall tolkas så, att deltagarna eller de potentiella deltagarna i en

vintävling inte kan åberopa denna bestämmelse för att ifrågasätta villkoren för hur denna tävling organiseras och i synnerhet det sätt på vilket avgiften för deltagande i tävlingen fastställs.

Underskrifter